

Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir Çerçeve

Deniz Alanka*

ÖZ

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan ve yazılı, görsel veya işitsel materyallerin içeriğini sistematik bir şekilde analiz etmeyi amaçlayan bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi yöntemine ilişkin kuramsal bir çerçeve çizilmiştir. Bu yöntem, araştırmacıların belirli bir konu veya sorun hakkında bilgiler elde etmelerine ve bu bilgilerden anlamlı sonuçlar çıkarmalarına olanak tanır. İçerik analizi, çeşitli alanlarda kullanılabilen esnek bir araştırma yöntemidir. İletişim bilimlerinde, siyaset biliminde, psikolojide, sosyolojide ve pazarlamada ve diğer sosyal bilim alanlarında içerik analizi yaygın olarak kullanılmaktadır. İçerik analizi araştırma problemi ve soruların belirlenmesi, veri toplama, verilerin kodlanması, verilerin analizi adımlarını kapsamaktadır. İçerik analizi yöntemi esneklik, uygun maliyet, hızlı sonuç elde etme gibi çeşitli avantajlara sahip olması nedeniyle sosyal bilimcilerin ve medya araştırmacılarının sıklıkla başvurduğu bir araştırma yöntemi olmaktadır. Öte yandan içerik analizi yaklaşımı, yanlış anlamalara açık olması, anlam karmaşıklığı ve spekülasyon gibi dezavantajlara da sahiptir. Farklı amaçlar için de kullanılabilen içerik analizi yönteminin; betimsel içerik analizi, tarafsızlık analizi, içerik karşılaştırması, anlam analizi gibi farklı alt türleri de bulunmaktadır. İçerik analizi, araştırmacıların belirli bir konu veya sorun hakkında bilgiler elde etmelerine ve bu bilgilerden anlamlı sonuçlar çıkarmalarına olanak tanıyan esnek ve güçlü bir araştırma yöntemi olması nedeniyle oldukça verimli bir yöntem olagelmıştır. Bu çalışmada farklı akademik disiplinlerin kullandığı ve özellikle medya araştırmalarında etkin bir yöntem olarak kendisine başvuru alan, içerik analizi yöntemine ilişkin kuramsal bir çerçeve çizilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İçerik Analizi, Araştırma Yöntemleri, Veri Toplama, Verilerin Kodlanması, Kategori Oluşturma

Makale Türü: Derleme Makale

Başvuru Tarihi: 15.12.2023

Kabul Tarihi: 22.01.2024

* İletişim Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, alankadeniz@gmail.com, 0009-0000-9924-8732

Content Analysis as a Qualitative Research Method: A Theoretical Framework

Deniz Alanka*

ABSTRACT

In this study, a theoretical framework is drawn for the content analysis method, which is a research method among qualitative research methods and aims to analyse the content of written, visual, or audio materials in a systematic way. This method allows researchers to obtain information about a specific topic or problem and draw meaningful conclusions from this information. Content analysis is a flexible research method that can be used in various fields. Content analysis is widely used in communication sciences, political science, psychology, sociology, marketing, and other social sciences. Content analysis includes the steps of determining the research problem and questions, data collection, data coding and data analysis. This method allows researchers to obtain information about a particular topic or problem and draw meaningful conclusions from this information. Content analysis is a flexible research method that can be used in a variety of fields and widely used in communication sciences, political science, psychology, sociology and marketing, and other social science fields. Content analysis includes the steps of determining the research problem and questions, data collection, data coding, and data analysis. Content analysis method is a research method frequently used by social scientists and media researchers because it has various advantages such as flexibility, cost-effectiveness, and rapid results. On the other hand, it approaches also has disadvantages such as being open to misunderstandings, semantic complexity and being speculative. The content analysis method, which can be used for different purposes; There are also different subtypes such as descriptive content analysis, impartiality analysis, content comparison and semantic analysis. Content analysis has been a very productive method because it is a flexible and powerful research method that allows researchers to obtain information about a particular topic or problem and draw meaningful conclusions from this information. In this study, a theoretical framework is drawn for the content analysis method, which is used by different academic disciplines and is especially used as an effective method in media research.

Keywords: Content Analysis, Research Methods, Data Collection, Data Coding, Categorization

Article Type: Review Article

Submitted: 15.12.2023

Accepted: 22.01.2024

* Graduate Student, Hatay Mustafa Kemal University, alankadeniz@gmail.com, 0009-0000-9924-8732

Giriş

İnsanoğlu etrafında olup bitenleri anlamlandırmak ve çözümlmek için çeşitli yöntem ve teknikler kullanmışlardır. Bu yöntem ve tekniklerle olaylar ve olgular arasındaki bağıntılar ve genellenebilir sonuçlar çıkarmak istemişlerdir. Buna göre bilgi, sistematik yöntemlerle elde edilmeli sonucuna varmışlardır. Bilimsel araştırma, düzenli ve sistematik bir şekilde bilgi toplamak ve analiz etmek için kullanılan bir süreçtir. Bu süreç, araştırmacının belirli bir konu veya sorun hakkında bilgi edinmesine ve bu bilgilerden anlamlı sonuçlar çıkarmasına olanak tanır. Bilimsel araştırma, dünyanın nasıl çalıştığını anlamamıza yardımcı olan önemli bir süreçtir. Bu süreç, araştırmacıların yeni bilgiler keşfetmesine, var olan bilgileri doğrulamasına veya yanlışlamasına ve yeni teoriler geliştirmesine olanak tanır. Bilim bünyesinde nedensellik, merak ve amaç barındıran; olguları ve iddiaları deney, gözlem ve düşünce aracılığıyla sistematik bir şekilde araştıran uygulamalı ve entelektüel disiplinlerin tümünü ifade etmektedir. İnsanoğlu var olduğu günden beri etrafında olup bitenleri merak etmiş ve anlamaya çalışmıştır. Bilim ve merak, birbiriyle yakından ilişkili iki kavramdır. Bilim, dünyanın nasıl çalıştığını anlama çabasıdır. Merak ise, yeni şeyler öğrenme ve keşfetme arzusudur. Bilim, meraktan doğar. İnsanların merakı, onları dünyayı daha iyi anlama arayışlarına iter. Bu arayış, bilimsel araştırmaya ve keşiflere yol açar. Merak, bilimin ilerlemesini sağlayan temel güçlerden biridir. Merak, araştırmacıları yeni sorular sormaya ve yeni çözümler bulmaya teşvik eder. Merak, bilim insanlarını yeni keşifler yapmaya ve yeni teoriler geliştirmeye motive eder. Merak ve bilim birbirini besleyen ve destekleyen iki kavramdır. Merak, bilimin ilerlemesini sağlayan temel güçlerden biridir. Bilim ise, merakı tatmin etmek ve yeni keşifler yapmak için gerekli araçları ve bilgi birikimini sağlar.

Arkaik dönemde insanlar, nedenini anlamadığı olayları açıklamak için genellikle mitostan yararlanmışlardır. Mitos, Yunanca "efsane" anlamına gelen "mythos" kelimesinden gelmektedir. Mitos, bir toplumun veya kültürün kökenlerini, tarihini, inançlarını ve değerlerini anlatan, genellikle olağanüstü olaylar ve karakterler içeren öykülerdir. Mitoslar, bu açıdan sözlü olarak kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. Bu öyküler, çoğunlukla şiir, şarkı, dans veya drama gibi sanat formlarında ifade edilmektedir. Mitoslar, insanların dünyayı anlamalarına ve anlamlandırmalarına olanak tanımaktadır. Bu öyküler, insanların kim olduklarını, nereden geldiklerini ve nereye gittiklerini açıklamaya yardımcı olmaktadır. Mitoslar, insanların değerlerini ve inançlarını

şekillendirmeye hizmet etmektedir. İnsanlar nedenini bilmediği meseleleri anlama noktasında efsaneler ve mitlere sığınmıştır. Örneğin Antik Yunan'da insanlar yıldırım ve şimşegın Zeus tarafından çakıldığına, deniz ve okyanus dalgalanmalarının Poseidon tarafından oluştuğuna inanmış ve nedenini açıklayamadığı olayları mitoslarla anlamlandırmaya çalışmıştır. Mitoslar, dünyanın her yerinde, farklı kültürlerde bulunmaktadır. Örneğin, Yunan mitolojisi, Roma mitolojisi, İskandinav mitolojisi, Hindu mitolojisi ve Çin mitolojisi, dünyanın en ünlü mitolojilerinden bazılarıdır. Mitoslar, hem kültürel hem de dini açıdan önemli bir rol oynamaktadır. Bu öyküler, insanların bilmedikleri ve anlam veremedikleri meseleleri izah etmektedir. Mitoslar, insanların değerlerini ve inançlarını şekillendirmeye yardımcı olmaktadır.

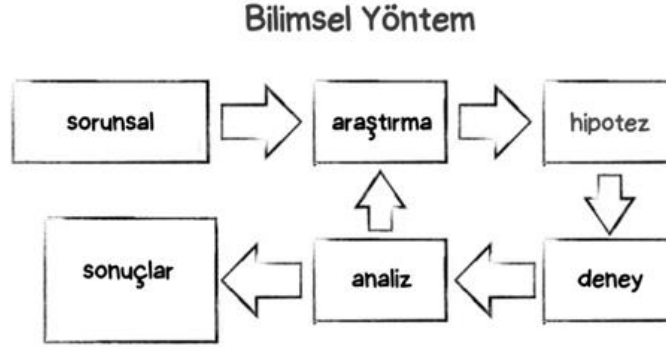
Mitosun yerini zamanla logos yani felsefe almıştır. Logos, Yunanca "söz" anlamına gelen "logos" kelimesinden türemiştir. Logos, bir düşüncüyü veya fikri mantıklı bir şekilde ifade eden, genellikle açıklayıcı ve ikna edici olan bir söylem biçimidir. Logos, tanım, örnek, karşılaştırma, karşıtlık, sonuç süreçlerini içeren bir nosyon olmuştur. Logos kavramı, Antik Yunan felsefesinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Örneğin, Aristoteles, logosu üç temel retorik kanıt türünden biri olarak tanımlamıştır. Aristoteles'e göre, logos, bir düşüncüyü veya fikri desteklemek için kullanılan mantıksal bir argüman biçimidir (Braet, 1992). Antik Yunan filozofları mitosları reddedip; neden ve sonuç ilişkisine dayanan ve doğa yasaları ile bu olayları açıklamanın doğru olacağını savunmuşlardır. Zamanla felsefe ve bilim birbirinden ayrılmaya başlamış ve bilimsel bilgi kendi öz niteliğine kavuşmuştur. Doğa bilimleri sonrasında fen bilimler ve sosyal bilimler zamanla müstakil bir bilimsel alan olarak şekillenmiştir. Felsefi bilgide gerçekliği arama metodu olarak tutarlı ve sistematik bir akıl yürütme süreci işlerken; bilimde meselelerle ilgili deneme ve yanılma yöntemi uygulanmış deney ve gözlemlerle genel geçer sonuçlara ulaşılmıştır.

Bilimsel bilginin temel noktası merak ile başlamakta ve bu merak neticesinde olayların neden sonuç ilkeleri ve onların arka planındaki çalışma prensipleri açıklığa kavuşturulmaktadır. Bu açıdan sistematik bir düzen olarak bilimi kabul ettiğimizde; fiziki ve sosyolojik dünyanın nesnel bir biçimde beş duyu organı vasıtasıyla anlaşılıp kavranması gerekliliği belirlemektedir. Bunun yanı sıra kişilerin kendi değer yargıları, inançları ve ön kabulleri bilimsel bilginin şekillenmesinde kimi zaman etkili olmaktadır. Bilimsel bilgi, herhangi bir meselenin sınırlandırılıp tanımlanmasını ve bu meseleyle ilgili verilerin elde edilip uygun yöntemlerle çözümlenmesini ve genel geçer ilkelerin ortaya konmasını istemektedir. Modern bilimler genel olarak fiziksel dünyayı inceleyen

doğa bilimleri, bireyleri ve toplumları inceleyen sosyal bilimler, aksiyon ve kuralları inceleyen fen bilimleri olarak üçe ayrılmaktadır. Bilim, somut kanıtlarla çalışmakta ve bu durum bilimsel bilgiyi güvenilir kılmaktadır. Antik çağdan günümüz postmodern dönemine kadar bilimsel bilgiyle ilgili çeşitli tartışmalar ve spekülasyonlar yapılmıştır. Bilginin ne olduğu yani tanımı, bilginin mümkün olup olmadığı ve bilginin kaynağının neye dayandığı meseleleri filozoflar ve bilim insanları tarafından tartışılmıştır. Özellikle bilgi tartışmaları felsefede epistemoloji alanının içerisine girmektedir. Tarih boyunca filozoflar bilgi nedir?, bilginin kaynağı nedir?, bilgiye ulaşmak mümkün müdür? gibi sorular sormuş ve soruları cevaplamaya çalışmışlardır. Modern dönemle birlikte matematik ve fen bilimlerinin önemi artarken, metafizik ve irrasyonel bilgi bilimsel ve rasyonel olmadığı gerekçeleriyle önemsizleşmiştir. Avrupa'da yaşanan Aydınlanma ve Reform Hareketleri Ortaçağın irrasyonel bilgisini değersiz ve hurafe olarak kabul etmiştir. Avrupa rasyonalitesi ile günümüz bilimsel bilgi genel geçer ve evrensel ilkeler olarak konumunu güçlendirmiştir. Postmodern dönem ile modern bilimler eleştirilmiş olsa da rasyonel bilgi günümüzde önemini korumaktadır.

Bilimsel araştırma yapmanın belirli usulleri bulunmaktadır. Kitap, tez, rapor gibi herhangi bir bilimsel araştırma türü belirli teknikler ve usuller çerçevesinde gerçekleşmektedir. Bilimsel araştırmalar yapılırken belirli bir sistematığe göre veriler toplanmakta ve bu veriler farklı bilimsel yöntemlerle analiz edilmektedir. Bu analizler neticesinde belli başlı bulgulara ulaşılmakta ve bu bulgular araştırmacılar tarafından kullanılmaktadır. Bilimsel süreçler, bilim insanlarının yaşadıkları çevreyi tanımak, anlamlandırmak ve olguları belirli sınıflandırmalara tabi tutmak şeklinde ilerlemektedir. Bu süreçte bilim insanları belirli ölçütler çerçevesinde araştırmalar yaparak genel geçer sonuçlara ulaşmayı hedeflemektedir. Bunu yaparken araştırmacılar, genel geçer test ve ölçümler yapma yoluna gitmektedir. Bilim, belirli bir sistematığe sahip olan ve genel geçer olma özelliği taşıyan bilgi bütününe ifade etmektedir. Bilimsel araştırma yöntemleri pozitivist bir bakış açısıyla uygulanmaktadır. Analiz ve yorumlamalar pozitivist yaklaşımla şekillenmektedir. Bu bağlamda bilimsel araştırma yöntemleri belirli bir metodolojiye dayanmaktadır. Fikir ve eylem aşamasında bilimsel araştırma esasları geçerliliğini korumaktadır.

Şekil 1: Bilimsel Araştırma Süreçleri

Bilimsel araştırma yöntemlerinin amacı, ispatlanmış ve her koşulda aynı sonuçlara ulaşılan, genelleştirilebilir bilgilere ulaşmaktır. Bilimsel araştırma yöntemlerini nitel yöntemler, nicel yöntemler ve karma yöntemler olmak üzere üçe ayırmak mümkündür. Bu bölümde nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi incelenmektedir.

İçerik Analizi Teorik Çerçeve

İçerik analizi, sosyal bilimlerde araştırma tekniklerinin önemli yöntemlerinden birini oluşturmaktadır. 1980'lerle birlikte içerik analizi psikoloji ve sosyal bilimler alanında araştırma yöntemlerine yoğun bir biçimde dâhil olurken; gazetecilik ve iletişim çalışmalarında sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. İçerik analizi tekniği, kitle iletişim araçlarındaki içeriğe yönelik olarak ortaya çıkmış olan hem nitel hem de nicel araştırmaların yapılabildiği bir tekniktir. Bu teknik, metin/söylem içeriğinde yer alan temel bileşenleri saptama, sınıflandırma ve yorumlama amacı ile kullanılan sistemli, metodolojik ve nesnel bir yöntem olarak tanımlanmakta; bir metnin ya da görselin içerisinde sistemli bir biçimde belirlenen kategorilerin/kodların mevcudiyetini analiz etmek için gerçekleştirilmektedir (Robert, Bouillaget, 1997).

İçerik analizi, insanların yazdıklarının ve söylediklerinin nicelleştirilmesi, sayısallaştırılması süreci olarak tarif edilebilir. Bu metodun temelinde yazılan ve söylenenlerin kategorileştirilmesi ve hangi sıklıkta kullanıldıklarının araştırılması yatmaktadır (Simon, Burstein, 1985). İçerik analizi, sosyal bilimlerde araştırma yapmak için en popüler ve hızla genişleyen tekniklerden biri haline gelmiştir. İçerik analizinin iletişim, gazetecilik, sosyoloji, psikoloji ve iş dünyasında uzun bir kullanım geçmişi bulunmaktadır. Bu teknik, artan sayıda araştırmacı tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yöntem, mesajın sistematik,

objektif ve niteliksel analizi olarak tanımlanabilir. Bu teknik, hem insan kodlu hem de bilgisayar kodlu analizler için kullanılmaktadır. İçerik analizi, bilimsel araştırmalarda birçok alan için uygulanmaktadır. Eklektik bir yöntem olarak içerik analizi, birçok defa araştırmanın bağlamıyla ilişkili olarak şaşırtıcı sonuçlar ortaya koymaktadır (Neuendorf, 2017:18). Sosyal ve beşeri bilimlerde nitel verilerin elde edilmesinde araştırmacıların rolünün ne olması gerektiğine ilişkin farklı tartışmalar olmakla birlikte; içerik analizi araştırmacılar için zengin yorumsama olanakları sağlamaktadır. Genel geçer kabule göre, niceliksel araştırma yapan bilim insanları bilginin tarafsız toplayıcısı olarak görülmekte ve bilgi kaynağına mesafeli duruşu olan objektif teknisyenler olarak kabul edilmektedir. Öte yandan niteliksel araştırma yapanlar, bilginin elde edilme sürecinde karşılıklı etkileşim içerisine giren, bilgiyi oluşturan ve yorumlayan kişiler olarak görülmektedir. Bu açıdan araştırmacılar, “bilginin tarafsız toplayıcısı”; bir başka deyişle yalnızca bir bilgi teknisyeni olarak mı yoksa araştırma sürecinde araştırılanın bakış açısını derinlemesine kavrayan ve ona yakın duran kişi olarak mı konumlanmalı meselesi günümüzde çok tartışılan bir olgu olmaktadır. Bu bağlamda nitel verileri bireyler, süreçler, olgular hakkında deneyimlerin, davranışların, eylemlerin tanımlandığı süreçler olarak görmek mümkündür. Bu süreçte nitel veriler niyetlerin, değerlerin, isteklerin, fikirlerin içerisinde yer aldığı; duyguların bulunduğu bilgilerin, inançların, kanaatlerin detaylı bir şekilde aktarılabilirdiği bir veri olarak kabul edilmektedir. Bu ayrım pozitivism ve yorumsamacı yaklaşım arasındaki farkta da görülmektedir. Pozitivist yaklaşım, sosyal bilimlerde de tıpkı fizik bilimlerindekine benzer çözümlenmelerin yapılabileceği varsayımına dayanmaktadır. Yorumsamacı yaklaşım ise pozitivist yaklaşımın aksine sosyal gerçekliğin dışarıda hazır olan bir olgu olmadığını; aksine bireylerin ve grupların bu gerçekleri kendilerinin inşa ettiği hipotezini savunmaktadır (Kümbetoğlu, 2008: 42-43).

İçerik analizi metodolojisini oluşturan tekniklerin dağarcığı kapsam ve kullanım açısından büyümektedir. Kitle iletişim araştırmaları alanında içerik analizi son kırk yılda en hızlı büyüyen tekniklerden biri olmuştur (Yale ve Gilly, 1988). İçerik çözümlemesi ya da diğer ismiyle içerik analizi, yazılı ya da görsel materyalin sistematik biçimde analiz edilmesidir (Aziz, 2015: 133). Bu çözümleme biçimi kategoriler bağlamında sistematik olarak bir yapının anlaşılır kılınmasını hedeflemektedir. Bu teknikte içerik sadece gazete haberleri ve yazılarını değil filmleri, radyo programlarını, televizyon haberlerini ve sinema filmlerini de kapsamaktadır (Geray, 2004:133). İçerik çözümlemesi/analizi ile mevcut veriler saptanabilmekte, özetlenebilmekte, standardize edilebilmekte,

diğer verilerle karşılaştırılabilmektedir ve nihayetinde yorumlanabilmektedir (Smith, 1975). İçerik özümlemesi yönteminin tekniklerini objektiflik, sistematiklik ve genellenebilirlik ilkeleri oluşturmaktadır (Hepkul,2002: 3-5). Yani alışma sonucunda bu üç başlık kesin biçimde ortaya konulabiliyorsa hedefe ulaşıldığı söylenebilir. Öte yandan içerik analizinde veri toplama birimi veya analiz birimi (ya da her ikisi) bir mesaj birimi olmalıdır. Basitçe söylemek gerekirse, bir çalışmanın içerik analizi sayılabilmesi için, araştırmanın öncelikli konusu olarak iletişim içeriğinin bulunması gerekmektedir (Neuendorf, 2017:43). Bir araştırmada elde edilen verilerin daha detaylı incelenmesi noktasında verileri açıklayan nosyonlara ve temalara erişilmesi gerektiğinde içerik analizi yöntemi tercih edilmektedir.

İçerik analizi tekniği, medya etkisinin ve medya sunumlarının araştırılmasında yoğun şekilde kullanılmaktadır (Gunter, 2002:220). Bu kullanım amacının başarıyla uygulanmasında çözümleme biriminin saptanması son derece önemlidir. Çözümleme birimine bazı kaynaklarda ölçüm birimi söylemiyle de rastlanmaktadır. Çözümleme birimini dilsel birimler ve dilsel olmayan birimler oluşturmaktadır. Çözümleme biriminde dilsel birimler, kelimeler olduğu gibi kelimeyi kapsayan cümle ve paragraflar da olabilmektedir. Duverger (1999:147-148), cümle ve paragrafların birim olarak ele alınmasını konucuk olarak tarif etmektedir. Dilsel olmayan birimlerde belgelerin tümü (filmlerin tamamı), belgelerin parçaları (kitaplarda sayfalar, sütün, santimler, filmlerdeki süreler gibi) veya üçüncü seçenek olarak karakterler (kişiler veya karakter özellikleri) özümlenebilmektedir. Çözümleme biriminin haricinde içerik çözümlemesinde/analizinde çözümleme kategorileri son derece önemlidir. Çözümleme kategorilerini; konu kategorisi (haberler, müzik, radyo oyunları, sinema filmleri), biçim (Tanımlanmış biçim- tehdit, iftira, eleştiri; Etki için yoğunluk-duygu, tehdit, akıl çağrılar), bakış açıları (yazarların övme, kötüleme, ön yargı sempati nitelikleri), kişi ve oyuncu (aktör) kategorileri (olaydaki kahramanların kişi ve oyuncu özellikleri) oluşturmakta ve içerik analizinde bunlardan en az birinin bulunması gerekmektedir. Çözümleme birimi saptandıktan sonra amaca uygun kavramların da tanımlanması son derece önem arz etmektedir. Sözlük tanımlamaları bir nosyonu soyut ve genel bir hale sokabilmektedir. Dolayısıyla kavramların bu noktada tanımlama çevrelerinin oluşturulması ve somutlamasının yapılması başarılı bir içerik çözümlemesinde kıymete değer görölmektedir.

İçerik analizi bilgi iletişim ortamlarının (fotoğraflar, filmler, şarkı sözleri, reklamlar, vb.) içeriklerini incelemeye yönelik nitel bir tekniktir. İçerik analizi

yapmak için öncelikle analiz edilecek bir materyal kümesi belirlenmekte ve ardından içeriğin belirli yönlerini kaydetmek için bir sistem oluşturulmaktadır. Belirlenen bu sistemde belirli kelimelerin veya temaların ne sıklıkta görüldüğü sayılmaktadır. Bulguların sistematik olarak kaydedilmesinden sonra genellikle bu bulgular grafikler veya çizelgeler yardımıyla ortaya konmakta ve analiz edilmektedir. Bu bağlamda içerik analizi bir iletişim ortamının içeriğinin sistematik olarak kaydedildiği ve analiz edildiği araştırmaları ifade etmektedir (Neuman, 2014: 49). Her bilim dalı kendi disiplinine uygun biçimde araştırma yöntem ve tekniklerinden faydalanmaktadır. Sosyal bilimlerde içerik analizi, özellikle medya araştırmalarında sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. İçerik analizinde kategori ve kodlar vasıtasıyla bazı terimler öncelikle tespit edilmekte ve araştırılan dokümanda ne kadar sıklıkla geçtiği belirlenmektedir. Bu açıdan içerik analizini, metinde geçen kategorilerin ve kodların sayılması ve tespit edilmesi yöntemi olarak görmek mümkündür. İlk olarak 16. yüzyılda gazetelerin içeriğindeki dini söylemlerin ne ölçüde yer aldığı meselesine odaklanan içerik analizi yöntemi, günümüzde daha modern görünümüne kavuşmuştur. Özellikle gazetecilik alanında süreli yayınlarda siyaset, kadın, spor, etnisite vb. temaları inceleyerek gazete yazıları üzerinden içerik analizi uygulamaları yapılmaktadır. 1930'larla birlikte Harold D. Lasswell ve arkadaşları özellikle propaganda, iletişim ve siyaset bağlantılarını açıklamaya yönelik olarak bazı araştırmalar yürütmüşlerdir (Aziz, 2015:131-132). 20. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte bilgisayarların kullanılması sayesinde çok sayıda ve hacimli metinlerin daha sistematik ve basit bir şekilde içerik analizine tabi tutulmaları mümkün hale gelmiştir (Yıldırım, 2015:116). Medyanın küresel ölçekte yaygınlık kazanması ile birlikte kitle iletişim araçlarının incelenmesinde içerik analizi bir yöntem olarak öne çıkmıştır. İçerik analizi yöntemini iletişim bilimleri, sosyoloji, psikoloji, sosyal psikoloji, dil çalışmaları gibi pek çok farklı disiplin de kullanmaya başlamıştır (Metin, Ünal, 2022:275). İçerik analizi, metodolojik araç ve teknikler bütünüdür. İçerik analizi toplumsal gerçekliği tümdengelimle dayalı okuma, sistematik bir sıra izleme ve nesnel olma ölçütlerine göre ilerlemektedir. Ayrıca bu yöntem, kavramlardan, metinlerden, sözlü veya yazılı materyallerden anlam çıkarmayı amaçlamaktadır. Ayrıca planlama safhası, uygulamada ilginç ve etkili sonuçlar vermektedir. Buna ilaveten nicel veriler, nitel anlamlara gönderme yapmaktadır. Bu açıdan içerik analizi, yazılı metinden hareketle yazılı olmayan mesajlara ve anlamlara ulaşabilmeyi mümkün kılan, çok işlevli ve gitgide gelişen bir teknik olmuştur. Bu konuyu Tavşancıl ve Aslan (2001:21-22) şu ifadelerle özetlemektedir:

“Sosyal gerçekliği araştıran nesnel, sistematik, tmdengelimelime dayalı okuma aracı olarak önceden belirlenen ölçütlere göre kavramlardan, metinlerden, sözlü veya yazılı materyallerden anlamlar çıkarmayı amaçlayan metodolojik araç ve teknikler bütünüdür. Planlama aşamasında zayıf olarak görülse bile uygulamada etkili ve ilginç sonuçlar vermektedir. Niceli nitele dönüştürebilmeyi, yazılı metinden hareketle yazılı olmayan mesajlara ulaşabilmeyi sağlayan çok işlevli ve giderek gelişen bir tekniktir”.

İçerik analizi yapılırken metinlerin muhtevasında yer alan kelime, terim ve anlam öbeğinden hareketle ilk başta fark edilen ve kolaylıkla algılanan ögelere ulaşmak yerine; üstü örtülü, metin içerisine kök salmış anlamların açığa çıkarılması önem taşımaktadır. Medya metinlerinin ideolojik, tarihsel ve politik alt metinlerinin özümlenmesi egemen söylemin şifrelerinin zmlenmesini sağlamaktadır. İçerik analizi yönetiminde, analiz sonrasında anlama dair kanıtların oluşturulması gerektiğinin altını çizen Bilgin’e (2006:1) göre, analiz yapılırken belli bir düzen ve ilkeye bağlı kalmak gerekmektedir. İçerik analizinde oluşturulan sistematığe uymak önemlidir. Parametrelerin belirlenmesi, tasnifin buna uygun yapılması ve tutarlı sonuçlara ulaşılması bu yöntemin sağlıklı bir biçimde yürütülmesi için gereken adımlardır. İçerik analizi tekniğinde farklı miktardaki materyaller arasında ortak veriler elde edilmeli ve bu sistematik bir ereve içerisinde gerçekleştirilmelidir. Metinler incelenirken içeriklerin belli bir anlam çerçevesine oturtulması ve yorumlanması içerik analizi için son derece önemlidir. Bu bağlamda içerik analizinde temel amaç, metinlerin ardında yer alan olguları tespit etmektir. Metinlere gömülü olan gizli anlamların, olguların ve ideolojilerin özümlenmesi son derece önemlidir. İçerik analizi üzerinden belirli çıkarımlar yapılması gerekmektedir. Bu ıkarımlar yapılırken metnin bağlamından ayrılmamak elzemdir. Metnin bağlamı kategori, sınıf ve kodlamalardan oluşmalıdır. Ayrıca sonuçlar, geçerlilik ilkesine sahip olmalıdır (Gökçe, 2006:21-23). İçerik analizi ile medya metinlerinin incelenen kısımlarında metne gömülü olan ideolojiler ve anlam yapıları ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan içerik analizi yalnızca medya ve iletişim araştırmacıları için değil aynı zamanda diğer sosyal bilimciler için de önemli bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Nitekim rneklem grubu içerisinde yer alan belgeler farklı boyutlarla incelendiği takdirde analiz sonucunda durum, kişi ve olaylar hakkında birçok verinin ortaya çıktığı grlmektedir (Merriam, 2018:141).

İçerik Analizinin Safhaları

Araştırma Sorunsalının Tanımlanması

İçerik analizinin ilk safhasını araştırma sorunsalının tanımlanması oluşturmaktadır. İçerik analizinde araştırma sorunsalının doğru bir şekilde tanımlanması, araştırmanın başarılı olması için kritik öneme sahiptir. Araştırma sorunsalı, araştırmanın amacını ve kapsamını belirler. Bu durum araştırmanın belirli bir sistematığe sahip olması açısından oldukça önemli bir noktadır. Araştırma yapılırken analizin yapılma maksadı açık bir biçimde ifade edilmelidir. Bu araştırma yapılırken ilk olarak alana ilişkin literatür taramasının yapılması oldukça önemli bir noktadır (Balcı ve Bekiroğlu, 2012:277). Literatür taraması yapılmasının amacı, araştırmaya ilişkin önceden yapılmış çalışmaların incelenmesi ve araştırma sorunsalının sağlıklı bir şekilde belirlenmesidir. Bu bakımdan araştırmanın en önemli aşamalarından birisi araştırmanın sorusunun belirlenmesidir. Yapılan literatür taraması neticesinde araştırmacılar hangi konuların araştırılmaya değer olduğuna ve hangi soruların ilginç ve anlamlı olduğuna karar vermektedir. Bu noktada araştırmacılar, hipotezlerini dayandırdığı teorik düşüncelerini açık bir biçimde ifade etmelidir. Araştırmanın genelindeki nesnelliğin açığa çıkması bağlamında hipotezlerin dayandığı kuramsal düşüncelerin açık bir dille ifade edilmesi önem arz etmektedir (Gökçe, 2006:88). İçerik analizinde araştırma sorunsalını tanımlarken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır. İlk olarak araştırma konusu net bir şekilde tanımlanmalıdır. Araştırma konusu, araştırmanın odak noktasını belirler. İkinci olarak araştırma amacı belirlenmelidir. Araştırmanın amacı, araştırmanın neyi ortaya çıkarmaya çalıştığını belirtir. Son olarak araştırma kapsamı belirlenmelidir. Araştırma kapsamı, araştırmanın hangi verileri kapsayacağını belirtir. Öte yandan içerik analizinde araştırma sorunsalını tanımlamak için kullanılabilecek bazı yöntemler şunlardır:

- *Literatür taraması:* Literatür taraması, araştırma konusuyla ilgili mevcut bilginin gözden geçirilmesidir. Bu, araştırmanın amacını ve kapsamını belirlemek için gerekli olan bilginin toplanmasına yardımcı olur.
- *Kişisel gözlemler:* Kişisel gözlemler, araştırma konusuyla ilgili doğrudan deneyimlerin paylaşılmasıdır. Bu, araştırmanın amacını ve kapsamını belirlemek için gerekli olan yeni bilginin toplanmasına yardımcı olabilir.

- *Diyalog*: Diyalog, araştırma konusuyla ilgili bilgi sahibi kişilerle yapılan görüşmelerdir. Bu, araştırmanın amacını ve kapsamını belirlemek için gerekli olan farklı bakış açılarının alınmasına yardımcı olur.

Öte yandan içerik analizinde araştırma sorunsalını tanımlarken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar şunlardır:

- Araştırma sorunsalı, açık ve net olmalıdır. Araştırma sorunsalı, neyin araştırılacağını ve nasıl araştırılacağını açık bir şekilde ifade etmelidir.

- Araştırma sorunsalı, ölçülebilir olmalıdır. Araştırma sorunsalı, araştırmanın sonunda elde edilecek sonuçların ölçülebilir olmasını sağlamalıdır.

- Araştırma sorunsalı, ilgi çekici olmalıdır. Araştırma sorunsalı, araştırmacının ilgisini çekmelidir ve araştırmanın tamamlanması için yeterli motivasyonu sağlamalıdır (Riffe, et al, 2005).

İçerik analizinde araştırma sorunsalını doğru bir şekilde tanımlamak, araştırmanın başarılı olması için kritik öneme sahiptir. Araştırma sorunsalı, araştırmanın amacını ve kapsamını belirler ve araştırmanın sonunda elde edilecek sonuçların niteliğini etkiler.

Örneklemin Belirlenmesi

İçerik analizinde örneklem belirlenirken; en önemli parametre örneklemin araştırma evrenini temsil etmesi durumudur. Örneklem belirlenirken araştırılacak konuya ilişkin sınırları belirlenmiş oranda dergi, gazete, reklam ve film gibi kitle iletişim araçları arasında seçilmiş materyaller alınmaktadır. İçerik analizi, iletişim eylemlerinin değerlendirilmesi ile ilgilenmektedir. Bu açıdan evren, tüm iletişim eylemlerini kapsayan geniş bir kümeyi ifade etmektedir. İçerik analizinde evren geniş bir alanı kapsamaktadır. Araştırmacılar zaman ve kaynakları sınırlı olduğu için bu geniş evrenden sınırlı bir bölüm incelemektedir. Herhangi bir araştırma için evrenin sınırlanması kaçınılmaz bir durumdur. İçerik analizinde evren belirlenirken dört soru temelinde sınırlandırma yapılmaktadır. Bu sorular şunlardır: nerede, ne zaman, hangi araçla ve hangi konuda (Koçak, Arun, 2006:24). İçerik analizinde örneklemin belirlenmesi, araştırmanın başarılı olması için kritik öneme sahiptir. Örneklem, araştırma evreninin bir yansıması olmalıdır. İçerik analizinde örneklemin belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken bazı noktalar şunlardır:

- Araştırma evreni tanımlanmalıdır: Araştırma evreni, araştırmanın kapsamını ve sınırlarını belirler. Örneklem, araştırma evreninin bir yansıması

olmalıdır. Bu nedenle, araştırma evreni, araştırmanın amacına göre açık ve net bir şekilde tanımlanmalıdır.

- Örneklem büyüklüğü belirlenmelidir: Örneklem büyüklüğü, araştırmanın amacına ve araştırma evreninin büyüklüğüne göre belirlenir. Araştırmanın amacı, araştırmacının elde etmek istediği sonuçların niteliğini belirler. Araştırma evreninin büyüklüğü ise, örneklemin temsiliyetinin artırılması için gerekli olan örneklem büyüklüğünü belirler.

- Örneklem yöntemi belirlenmelidir: Örneklem yöntemi, örneklemin nasıl seçileceğini belirler. İçerik analizinde örnekleme yöntemleri, olasılıklı ve olasılıklı dışı örnekleme yöntemleri olmak üzere iki ana kategoriye ayrılır. Olasılıklı örnekleme yöntemleri, örneklem elemanlarının seçilme olasılığının önceden belirlendiği yöntemlerdir. Bu yöntemler, örneklemin temsiliyetinin artırılması için kullanılır (Krippendorff, 2004: 26-29).

Olasılıklı örnekleme yöntemlerinin yaygın olarak kullanılan türleri şunlardır:

- Aşamalı örnekleme: Araştırma evreninin, belirli özelliklerle tanımlanan alt gruplara ayrıldığı ve bu alt gruplardan rastgele örneklemler alındığı örnekleme yöntemidir.

- Tesadüfi örnekleme: Araştırma evreninden, her bir elemana eşit seçilme olasılığının verildiği örnekleme yöntemidir.

- Kestirim örnekleme: Araştırma evreninden, örneklem elemanlarının seçilme olasılığının, araştırmanın amacına göre belirlendiği örnekleme yöntemidir.

İçerik analizinde örnekleme yöntemi seçilirken, araştırmanın amacı, araştırma evreninin büyüklüğü ve araştırmacının sahip olduğu kaynaklar gibi faktörler dikkate alınmalıdır. Örneklem, araştırma evrenini temsil etmelidir. Örneklem, araştırma evreninin tüm özelliklerini yansıtmalıdır. Bu durum, örneklem elemanlarının, araştırma evrenindeki tüm özelliklerin eşit oranda temsil edildiği anlamına gelir. Örneklem, araştırmanın amacına ulaşmak için yeterli büyüklükte olmalıdır. Örneklem büyüklüğünün yeterli olup olmadığı, araştırmanın amacına ve araştırma evreninin özelliklerine göre değişir. Örneklem, araştırmacının sahip olduğu zaman, maliyet ve diğer kaynaklarla sınırlandırılmalıdır. İçerik analizinde örneklemin doğru bir şekilde belirlenmesi, araştırmanın sonunda elde edilecek sonuçların geçerliliğini ve güvenilirliğini artırır (Krippendorff, 2004).

Kategorilerin Oluşturulması

İçerik analizinin bir başka safhasını araştırma kategorilerinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Araştırma sorusuna uygun kategoriler belirlendikten sonra bütünsel bir yapı tesis edilmektedir. Kategoriler oluşturulurken bu kategorilerin araştırmayı doğru bir şekilde yansıtmasını sağlanmalıdır. Oluşturulan kategoriler zaman ve veri konusunda araştırmacıya çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır (Çilingir, 2017:151). Gökçe (2006:58), kategori sistemlerinin bir ölçek sunduğunu belirtmekte ve sunulan bu ölçeklerin araştırma sorusu için metinden uygun soruların çıkarılmasında yardımcı olacağını vurgulamaktadır. Ayrıca kategori sistemleriyle toplumsal gerçekliğin tanımlandığının ve yönlendirildiğinin mümkün hale geldiğini ifade etmektedir. Kategori sistemleri, sosyal gerçekliğin öğelerinin gruplandırılmasında önemlidir. Nitekim araştırma sürecinde araştırma için önemsiz görülecek yerler, analizin dışında bırakılmaktadır. Kategoriler, anlamlı ve amaca uygun olmalıdır. Kategorilerin homojen niteliğe sahip olmaları beklenmektedir. Ayrıca kategoriler, bütünsel özellikler sergilemeli, ayırt edilebilir ve objektif olmaları elzemdir. İçerik analizinde kategorilerin oluşturulması, araştırmanın başarılı olması için kritik öneme sahiptir. Kategoriler, araştırmanın amacına ve araştırma konusuna uygun olarak oluşturulmalıdır. İçerik analizinde kategorilerin oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken bazı noktalar şunlardır (Weber, 1990):

- Kategoriler, araştırmanın amacına uygun olmalıdır: Kategoriler, araştırmanın amacını yansıtmalıdır. Araştırmanın amacı, araştırmacının elde etmek istediği sonuçları belirler. Kategoriler, bu sonuçları elde etmek için gerekli olan bilgileri içermelidir.
- Kategoriler, araştırma konusuna uygun olmalıdır: Kategoriler, araştırma konusunu yansıtmalıdır. Araştırma konusu, araştırmanın odak noktasını belirler. Kategoriler, araştırma konusuyla ilgili olan bilgileri içermelidir.
- Kategoriler, açık ve net olmalıdır: Kategoriler, açık ve anlaşılır bir şekilde tanımlanmalıdır. Kategorilerin tanımları, araştırmacının ve diğer okuyucuların kategorileri doğru bir şekilde anlamasını sağlamalıdır.
- Kategoriler, birbiriyle ilişkili olmalıdır: Kategoriler, birbiriyle ilişkili olmalıdır. Bu, kategorilerin birlikte anlamlı bir bütün oluşturmasını sağlar.
- Kategoriler, esnek olmalıdır: Kategorilerin esnek olması özellikle önem arz etmektedir. Bu, araştırmacının yeni bilgilerle karşılaştığında kategorileri güncellemesine olanak tanır.

İçerik analizinde kategoriler oluşturulurken, araştırmacının araştırmanın amacını, araştırma konusunu ve araştırma verilerini dikkate alması gerekir. Kategoriler bu faktörleri dikkate alarak oluşturulduğunda, araştırmanın sonunda elde edilecek sonuçların geçerliliği ve güvenilirliği artar.

Sonuç

Sosyal bilimler, insanların davranışlarını ve toplumları anlamakla ilgilenen bir araştırma alanıdır. Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, araştırmacıların belirli bir konu veya sorun hakkında bilgi edinmelerine ve bu bilgilerden anlamlı sonuçlar çıkarmalarına olanak tanıyan araçlardır. Sosyal bilimlerde kullanılan araştırma yöntemleri, genellikle iki ana kategoriye ayrılır: nicel ve nitel yöntemler. Nicel araştırma yöntemleri, sayısal verileri kullanarak analiz yapar. Nitel araştırma yöntemleri ise, metin, görüntü veya diğer nitel verileri kullanarak analiz yapar. Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, dünyayı anlamamıza ve anlamlandırmamıza yardımcı olan önemli araçlardır. Bu yöntemler, araştırmacıların yeni bilgiler keşfetmesine, var olan bilgileri doğrulamasına veya yanlışlamasına ve yeni teoriler geliştirmesine olanak tanır. İçerik analizi yöntemi her ne kadar nicel verilere dayansa da temel olarak nitel bir araştırma yöntemi olarak kabul edilmektedir. Nitel araştırma yöntemleri, insanların deneyimlerini ve dünyayı nasıl gördüklerini anlamak için kullanılan araştırma yöntemleridir. Bu yöntemler, genellikle sayısal veriler yerine metin, görüntü veya diğer nitel verileri kullanır.

Nitel araştırma yöntemlerinin çeşitli avantajları vardır. Bu metodoloji, araştırmacıların derinlemesine bilgi edinmelerine, karmaşık konuları anlamalarına ve farklı bakış açılarını ele almalarına imkan verir. Nitel araştırma yöntemleri, dünyanın nasıl çalıştığını anlamamıza yardımcı olan güçlü araçlardır. Bu bağlamda içerik analizi güçlü bir nitel araştırma tekniği olmuştur. İçerik analizi, yazılı, görsel veya işitsel dökümanların içeriğini sistematik bir şekilde analiz etmektedir. Bu yöntem, nitel araştırma yöntemleri arasında yer alır ve araştırmacıların belirli bir konu veya sorun hakkında derinlemesine bilgi edinmelerine imkân sağlar. Bu bağlamda içerik analizi, sosyal bilimler, iletişim, medya, tarih, psikoloji ve antropoloji gibi çeşitli alanlarda yaygın olarak kullanılmaya devam edecektir. İçerik analizi, medya çalışmalarının önemli bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem, medya içeriklerinin sistematik olarak incelenerek anlamlı temalar ve ilişkiler ortaya çıkarılmasına olanak tanır. İçerik analizinin medya çalışmaları açısından oldukça önemli bir yöntem olduğunu söylemek mümkündür. İçerik analizi ile medya içeriklerinin daha iyi

anlaşıldığını yapılan araştırmalar ortaya koymuştur. Yine içerik analizi, medya içeriklerinin hangi konuları kapsadığını, bu konuları nasıl ele aldığını ve bu konuların nasıl bir etki yarattığını anlamamıza yardımcı olur. Bu yöntem, medyanın toplum üzerindeki etkilerini belirlemeye yarar. İçerik analizi, medya içeriklerinin toplumu nasıl etkilediğini anlamamıza ışık tutmaktadır. Örneğın, medya içeriklerinin toplumsal cinsiyet rollerini nasıl şekillendirdiğini, şiddeti nasıl teşvik ettiğini veya siyasi görüşleri nasıl etkilediğini bu yaklaşım doğrultusunda inceleyebilmekteyiz. İçerik analizinin medya çalışmalarından açısından önemi bunlarla sınırlı değildir. Medyanın toplumdaki rolünün ve etkisinin giderek artmasıyla içerik analizi yönteminin önemi daha da artmaktadır. İçerik analizi, medya içeriklerini daha iyi anlamak ve medyanın toplum üzerindeki etkilerini belirlemek için önemli perspektif sunmaktadır. Bu yaklaşım, medya içeriklerinin kalitesini değerlendirmeye olanak vermektedir. İçerik analizi, medya içeriklerinin kalitesini değerlendirmemiz için yol gösterici olmaktadır. Örneğın, medya içeriklerinin doğru, tarafsız ve objektif olup olmadığını bu teknikle araştırmak mümkündür. Yine içerik analizi tekniğı, medya içeriklerinin gelişimini izlemeye olanak tanımaktadır. İçerik analizi ile medya içeriklerinin gelişim serüvenini izlememiz mümkün hale gelmektedir. Medya içeriklerinin hangi konulara daha fazla yer verdiğini, bu konuların nasıl ele alındığını ve bu konuların nasıl bir etki yarattığını incelemek bu yöntemle kolaylaşmaktadır.

Öte yandan içerik analizi, medya çalışmalarının çeşitli alanlarında kullanılmaktadır. Örneğın, habercilik, reklamcılık, propaganda, eğlence, eğitim ve kültür gibi medya metinlerinin farklı yönlerini incelemek için içerik analizi kullanılabilir. İçerik analizi, medya içeriklerini eleştirel bir şekilde okumayı ve değerlendirmeyi öğrenmemize yardımcı olur. Bu bilgiler, medya içeriklerinin manipülatif etkilerine karşı daha dirençli olmamızı sağlar. Örneğın bir reklam analizi, reklamın içeriğini, sunumunu ve reklamın tüketici davranışlarını nasıl etkilediğini anlamamıza yardımcı olabilir. Sonuç olarak içerik analizi yöntemi ile medya metinlerinin sistematik, nesnel ve kapsamlı incelenmesi yapılmakta ve objektif bulgulara ulaşmak mümkün hale gelmektedir.

Extended Abstract

Research methods are tools that allow researchers to obtain information about a particular topic or problem and to draw meaningful conclusions from that information. Research methods are generally divided into two main categories:

quantitative and qualitative. Quantitative research methods analyze using numerical data. These methods usually include experiments, surveys, and statistical analysis. Quantitative research methods are consistently used to measure or compare a particular topic or question. Qualitative research methods analyze using text, images, or other qualitative data. These methods usually involve interviews, observations, and document analysis. Qualitative research methods are often used to understand people's experiences and how they see the world. Research methods have various advantages and disadvantages. Quantitative research methods often provide more accurate and objective results. However, these methods may not always be suitable for understanding complex issues or different perspectives.

Qualitative research methods are more suitable for understanding complex issues and different perspectives. However, they can be more time-consuming and costly, and results can be more subjective. Research methods are powerful tools that help us understand how the world works. They allow researchers to discover new knowledge, confirm or refute existing knowledge and develop new theories. Research methods are academic approaches that allow researchers to obtain information about a particular topic or problem and draw meaningful conclusions from that information. The choice of research methods should take into account the researcher's research question, time and resources. Qualitative research methods are methods used to analyze data collected by the researcher in natural settings. These methods are used to gain in-depth knowledge about a topic or phenomenon. The main aim of qualitative research methods is to uncover the meaning and interpretation of a topic or phenomenon. This can be done by the researcher conducting in-depth interviews with participants, analyzing documents and records, or observing.

Qualitative research methods are widely used in different disciplines such as social sciences, education, psychology, anthropology, and marketing. These methods provide in-depth understanding of a topic or phenomenon, understand participants' perspectives and experiences, explain complex issues and relationships, and develop new theories and concepts. Qualitative research methods are also an important research tool in the social sciences and other disciplines. These methods can be used to gain in-depth knowledge and develop new understandings about a topic or phenomenon. On the other hand, qualitative research methods are frequently applied in media studies. Media studies is a branch of social science that examines the effects of media on society and individuals. Research in this field guides us to understand what media

content means, how it is consumed and its social effects. Qualitative research methods are a branch of research used in social sciences. These methods focus on understanding and interpreting the research topic in depth. Qualitative research methods are approaches frequently used in media studies. Media studies is a branch of social science that examines the effects of media on society and individuals. Research in this field helps us understand what media content means, how it is consumed, and its social impact. This discipline focuses on in-depth understanding and interpretation of the research topic. Qualitative research methods are frequently applied in media studies. The main reasons for using qualitative research methods in media studies are as follows: Media is a complex and multifaceted phenomenon. Qualitative research methods help us understand this complexity and versatility. Media reflects people's experiences and perspectives. Qualitative research methods analyze these experiences and perspectives. Media shapes social change. Qualitative research methods allow us to understand this change. Research in this field analyzes the nature, reception and social effects of media content. As a result of these analyses, the research topic is examined and interpreted in depth. Media reflects people's experiences and perspectives. Media shapes social change. Qualitative research methods help us understand this change. Media reflect people's experiences and perspectives. Qualitative research methods analyze these experiences and perspectives. Media shape social change. Qualitative research methods help us understand this change. Research in this field analyzes the nature, reception and social impact of media content. As a result of these analyses, the research topic is examined and interpreted in depth. Media reflects people's experiences and perspectives. Media shape social change. Qualitative research methods help us understand this change.

The main types of qualitative research methods used in media studies are as follows. Interview is a method used to get the direct opinions and experiences of people related to the research topic. Group discussion is a method where people related to the research topic come together to exchange ideas. In-depth interview is a method used to elicit the views of the people involved in the research topic in a long and detailed way. Case study is a method used to examine a specific event in detail. Media content analysis is a method used to analyze media content from a specific perspective. Content analysis technique, one of the qualitative research methods, has become a widely used research method in media studies. Content analysis is a research method used to obtain meaningful results by systematically analyzing the content of written or

audiovisual materials. Content analysis is a widely used method in the field of social sciences and is used in many disciplines such as communication, psychology, sociology, political science, history, education and marketing. The main purpose of content analysis is to objectively describe and interpret the content of the material. For this purpose, the content of the material is analyzed within predetermined categories or themes. For example, when analyzing the content of a news text, issues such as the subject of the news, the language used, the sources used, the attitude of the news can be examined.

Content analysis can be carried out with two basic approaches: quantitative and qualitative. Quantitative content analysis is used to express the content of the material with numerical data. For example, the ratio between positive and negative statements in a news text can be determined by quantitative content analysis. Qualitative content analysis is used to examine the content of the material in a more in-depth and interpretive way. The psychological effects of language use in a news text can be examined by qualitative content analysis. The stages of content analysis can be listed as determining the purpose and hypothesis, data collection, determining categories and themes, coding the data, and analyzing the data. On the other hand, content analysis has advantages such as analyzing a wide variety of materials, providing objective and measurable results, and analyzing large amounts of data quickly and easily. In summary, content analysis is an important research method in the field of social sciences. This method is used to objectively describe and interpret the content of the material, helping researchers to obtain important information.

Kaynakça

- Aziz, A. (2015). Sosyal Bilimlerde Araştırma ve Yöntem Teknikleri. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Balcı, Ş. ve Bekiroğlu, O. (2012). İçerikten Anlama Giden Bir Tünel Olarak İçerik Çözümlemesi: 2011 Genel Seçimleri'nde AK Parti TV Reklamları Üzerine Bir Araştırma. Ö. Güllüoğlu (Der.).
- Bilgin, N. (2006). Sosyal bilimlerde içerik analizi teknikler ve örnek çalışmalar. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Braet, A.C. (1992). Ethos, pathos and logos in Aristotle's Rhetoric: A re-examination. *Argumentation* 6, 307-320.
- Çilingir, A. (2017). İletişim Alanında İçerik Analizi Yöntemi Kullanılarak Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri Üzerine Bir İnceleme, *Erciyes İletişim Dergisi: Akademia*, Cilt: 5, Sayı:1, (148-160).

- Duverger, M. (1999). *Toplum Bilimlerinde Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Çev.: Özer Ozankaya. İzmir: Cem Yayınevi.
- Geray, H. (2004). *Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gökçe, O. (2006). *İçerik analizi kurumsal ve pratik bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gunter, B., (2002). "The Quantitative Research Process", A Handbook of Media and Communication Research Qualitative and Quantitative Methodologies, Klaus Bruhn Jensen (Ed.), London: Routledge, , 209-234.
- Hepkul, A.(2002). Bir Sosyal Bilim Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 18 (1). 1-13.
- İletişim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri Görsel Metin Çözümleme içinde (s. 268-323), Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Koçak, A. ve Arun, Ö. (2006). "İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu". *Selçuk İletişim Dergisi*, Sayı 4, Cilt 3, 21-28.
- Krippendorff, K.H., (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*, London: Sage Pub.
- Kümbetoğlu, B. (2008). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma*, İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Metin, O. ve Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294.
- Neuendorf, K. A. (2017). *The Content Analysis Guidebook*, USA: Sage Publications.
- Neuman, W. L. (2014). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*, USA: Pearson Education Limited.
- Riffe, D., Lacy, S., Fico, G.F. (2005). *Analyzing Media Messages Using Quantitative Content Analysis in Research*, London: Taylor & Francis.
- Robert, A. D., ve Boullaguet, A. (1997). *Analyse de contenu*. Paris: P.U.F.
- Simon, J., Burstein, P. (1985). *Basic Research Methods in Social Sciences*, NewYork: Random Press.
- Smith, H.W.(1975). *Strategies of Social Redearch*. New Jersey: Englewood Cliffs.
- Weber, R.P., (1990). *Basic Content Analysis*, London: Sage Pub.

Yale, L., Gilly, M. C. (1988). Trends in Advertising Research: A Look at The Content of Marketing-oriented Journals From 1976 to 1985. *Journal of Advertising*, 17(1), 12-22.

Yıldırım, B. (2015). İçerik analizi yönteminin tarihsel gelişimi uygulama alanları ve aşamaları. B. Yıldırım (Ed.), *İletişim araştırmalarında yöntemler uygulama ve örneklerle* (s. 105-154) içinde. İstanbul: Literatürk Academia.